

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI

KHOA THƯ VIỆN - THÔNG TIN

**TÌM HIỂU CÔNG TÁC BỔ SUNG TÀI LIỆU
TẠI TRUNG TÂM THÔNG TIN TƯ LIỆU
VÀ THƯ VIỆN TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

GIẢNG VIÊN HƯỚNG DẪN: Th.S Nguyễn Thị Nga

SINH VIÊN THỰC HIỆN : Trần Thị Mận

LỚP : Thư viện 37B

Hà Nội - 2009

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	1
Chương 1	
KHÁI QUÁT VỀ TRUNG TÂM THÔNG TIN – TƯ LIỆU VÀ THƯ VIỆN TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH	6
1.1 Quá trình hình thành và phát triển.	6
1.2 Chức năng, nhiệm vụ	8
1.3 Cơ cấu tổ chức và đội ngũ cán bộ thư viện	11
1.4 Cơ sở vật chất và trang thiết bị	13
1.5 Người dùng tin	13
1.5.1 Người dùng tin (NDT)	13
1.5.2 Nhu cầu tin (NCT)	16
Chương 2	
THỰC TRẠNG CÔNG TÁC BỔ SUNG TÀI LIỆU TẠI TRUNG TÂM THÔNG TIN – TƯ LIỆU VÀ THƯ VIỆN TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH	20
2.1 Mục đích, ý nghĩa của công tác bổ sung	20
2.2 Công tác bổ sung tài liệu tại Trung tâm Thông tin – Tư liệu và Thư viện Trường Đại học Vinh.	23
2.2.1 Các giai đoạn của quá trình bổ sung tài liệu	23
2.2.1.1 Xây dựng chính sách bổ sung	23
2.2.1.2 Tìm và lựa chọn tài liệu	29
2.2.1.3 Thu thập tài liệu	32
2.2.1.4 Theo dõi quá trình sử dụng tài liệu của bạn đọc	33
2.2.2 Các phương thức bổ sung tài liệu	34
2.2.2.1 Nguồn bổ sung mất tiền	34
2.2.2.2 Nguồn bổ sung không mất tiền	36
2.2.3 Các hình thức bổ sung tài liệu	38

2.2.3.1 BỔ sung khởi đầu	38
2.2.3.2 BỔ sung hiện tại	40
2.2.3.3 BỔ sung hoàn bị	41
2.2.4 Phối hợp bổ sung	42
2.2.5 Ứng dụng tin học trong công tác bổ sung	43
2.3 Đánh giá chất lượng của công tác bổ sung	45
Chương 3	
MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC	
BỔ SUNG TÀI LIỆU TẠI TRUNG TÂM THÔNG TIN – TƯ LIỆU	
VÀ THƯ VIỆN TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH	
	55
3.1 Phương hướng chung	55
3.2 Về kinh phí bổ sung	55
3.3 Về chính sách bổ sung	56
3.4 Về nguồn bổ sung	58
3.5 Về chất lượng tài liệu thêm mới vào trung tâm.	58
3.6 Về đội ngũ cán bộ bổ sung và cộng tác viên	60
3.7 Về việc ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác Xây dựng và phát triển vốn tài liệu	61
3.8 Về việc thanh lý tài liệu	62
3.9 Về việc phối hợp với các trung tâm thông tin - thư viện khác nói chung và trung tâm thông tin - thư viện đại học khác nói chung trong công tác bổ sung	63
KẾT LUẬN	66
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	68

LỜI NÓI ĐẦU

Cùng với sự phát triển của xã hội, vai trò của các cơ quan thông tin và thư viện ngày càng quan trọng. Cùng với đó, chức năng, nhiệm vụ của thư viện không dừng lại ở việc lưu trữ, bảo quản, phục vụ nhu cầu đơn giản của người dùng tin mà đó còn là nơi thoả mãn một cách nhanh chóng, kịp thời, đầy đủ, chính xác các yêu cầu - không phân biệt thời gian và không gian. Trong Điều 1 Pháp lệnh thư viện Việt Nam năm 2000 quy định: “Thư viện có chức năng, nhiệm vụ giữ gìn di sản thư tịch của dân tộc; thu thập, tàng trữ, tổ chức việc khai thác và sử dụng chung vốn tài liệu trong xã hội nhằm truyền bá tri thức, cung cấp thông tin phục vụ nhu cầu học tập, nghiên cứu, công tác và giải trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, phát triển khoa học và công nghệ, kinh tế, văn hóa, phục vụ công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước”. Vì vậy thư viện cần thu thập và tăng cường vốn tài liệu của mình để có khả năng đáp ứng nhu cầu tin tại chỗ, đồng thời cũng phải quan tâm tới việc tạo điều kiện để có thể vươn tới các nguồn tin khác ngoài thư viện thông qua sự hợp tác và liên kết qua mạng thông tin trong nước và quốc tế để có thể cung cấp cho người sử dụng tài liệu với chất lượng tốt.

Tuy nhiên, ngày nay cuộc cách mạng khoa học kỹ thuật của nhân loại đang diễn ra mạnh mẽ, lượng thông tin mới được tăng lên đáng kể, không phải hàng ngày mà là hàng giờ. Cũng như vậy, số lượng tài liệu mới được xuất bản cũng được tăng lên rất nhiều, không những đa dạng về nội dung, môn loại mà còn phong phú về hình thức. Hiện tượng bùng nổ thông tin đã làm nảy sinh một mâu thuẫn. Đó là mâu thuẫn giữa khối lượng thông tin được sản sinh ra ngày càng nhiều và rất có giá trị với nhu cầu tin ngày càng lớn

nhưng không được thoả mãn do thông tin quá nhiều và người dùng tin không thể và không biết lựa chọn một cách chính xác và đầy đủ thông tin mình cần. Từ đó đặt ra một vấn đề là cần phải có một biện pháp để giải quyết mâu thuẫn này: cần có một cơ sở làm cầu nối tiếp nhận lượng thông tin to lớn và đồ sộ ấy, chọn lựa và sắp xếp một cách khoa học sao cho có thể thoả mãn đúng và đủ những nhu cầu của người dùng tin về tài liệu trong và ngoài nước. Đó chính là công tác bổ sung tài liệu- biện pháp giải quyết tối đa và hiệu quả. Không chỉ có vai trò to lớn, bổ sung tài liệu còn là yếu tố tiên quyết cho sự tồn tại và phát triển của thư viện. Nó là một quá trình cung cấp năng lượng cho thư viện để đảm bảo cho thư viện được vận hành tốt, nó quyết định đến nội dung của kho sách và toàn bộ chất lượng hoạt động của thư viện.

Nằm trong hệ thống thư viện chung của cả nước, thư viện các trường đại học có một vị trí rất quan trọng và có ảnh hưởng lớn đến sự nghiệp giáo dục và đào tạo của nước ta hiện nay. Thư viện trường đại học là trung tâm thông tin, văn hoá, khoa học kĩ thuật của trường đại học, có chức năng tổ chức, xây dựng và quản lí vốn tài liệu văn hoá, khoa học kĩ thuật phục vụ cho công tác giảng dạy, học tập, nghiên cứu khoa học của cán bộ và sinh viên trong toàn trường. Nó trở thành giảng đường thứ hai không thể thiếu đối với mỗi sinh viên và trở thành nguồn cung cấp thông tin tư liệu quan trọng cho các cán bộ nghiên cứu, giảng dạy trong trường (và ngoài trường trong một chừng mực nhất định). Thư viện trường đại học đã, đang và sẽ góp phần không nhỏ vào thành tích cũng như chất lượng đào tạo của trường đó, đồng thời giúp cho trường đại học thực hiện thành công chủ trương biến quá trình đào tạo thành quá trình tự đào tạo của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Hiện nay, cơ chế đào tạo đại học ở nước ta đang chuyển dần từ đào tạo theo niên chế kết hợp với học phần sang đào tạo theo tín chỉ thì vai trò của thư viện, trung tâm thông tin thư viện trường đại học ngày càng được nâng cao.

Trường Đại học Vinh là một trong những trường đại học lớn của khu vực Bắc Miền Trung. Đây là một trường đại học đào tạo nhiều chuyên ngành khác nhau ở bậc đại học và sau đại học. Trung tâm Thông tin Tư liệu và Thư viện (gọi tắt là Trung tâm) của trường là một trung tâm thông tin khoa học đa ngành, nội dung tài liệu đề cập đến nhiều chuyên ngành khác nhau như: công nghệ thông tin, văn hoá, lịch sử, địa lí, nông - lâm - ngư nghiệp, ... Vì vậy, cùng với đội ngũ Cán bộ - Giảng viên, cơ sở vật chất - trang thiết bị kỹ thuật và chương trình đào tạo được xây dựng một cách khoa học, hệ thống thì vốn tài liệu của Trung tâm trở thành cơ sở để trường Đại học Vinh hoàn thành nhiệm vụ đào tạo của mình. Với khối lượng bạn đọc đông đảo, nhu cầu thông tin đa dạng và phức tạp, đặc biệt là những thông tin mới, ngoài việc đáp ứng nhu cầu tại chỗ, Trung tâm Thông tin Tư liệu và Thư viện của trường còn phải cung cấp nguồn thông tin cho các đối tượng ngoài thư viện. Do đó đòi hỏi Trung tâm phải quan tâm đến vốn tài liệu của mình. Chính và vậy mà Trung tâm luôn cố gắng xây dựng cho mình nguồn tài liệu đạt chất lượng cao, thoả mãn nhu cầu thông tin của bạn đọc- đặc biệt là trong giai đoạn hiện nay khi nước ta đang tiến hành công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, hội nhập vào nền kinh tế thế giới thì vai trò của vốn tài liệu của Trung tâm ngày càng trở nên quan trọng và có ý nghĩa to lớn.

Xuất phát từ thực tế trên, nhận thấy việc tìm hiểu công tác bổ sung tài liệu tại Trung tâm là rất cần thiết nên em đã quyết định lựa chọn đề tài "***Tìm hiểu công tác bổ sung tài liệu tại Trung tâm Thông tin Tư liệu và Thư viện trường Đại học Vinh***" làm đề tài cho khoá luận tốt nghiệp cử nhân chuyên ngành Thư viện – Thông tin của mình.

Mục đích nghiên cứu của đề tài: Tìm hiểu, đánh giá thực trạng của công tác bổ sung tài liệu tại Trung tâm Thông tin - Tư liệu và Thư viện Trường Đại học Vinh. Từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao chất

lượng công tác bổ sung tài liệu ngày một tốt hơn, phục vụ tốt nhu cầu của người dùng tin.

Đối tượng nghiên cứu: Công tác bổ sung tài liệu.

Phạm vi nghiên cứu: Trung tâm Thông tin Tư liệu và Thư viện trường Đại học Vinh từ năm 2001 đến nay.

Phương pháp nghiên cứu:

+ Phương pháp luận: Phép duy vật biện chứng của Chủ nghĩa Mác-Lênin.

+ Phương pháp cụ thể:

- Khảo sát thực tế.
- Nghiên cứu tài liệu có liên quan.
- Phân tích - Tổng hợp.
- Điều tra xã hội học (Điều tra bằng Ặngket).
- Trao đổi trực tiếp với cán bộ đang công tác tại Trung tâm Thông tin Tư liệu và Thư viện trường Đại học Vinh.

Cấu trúc khoá luận:

Ngoài Lời nói đầu, Kết luận, Danh mục các từ viết tắt, Mục lục, Danh mục tài liệu tham khảo và Phụ lục, nội dung chính của khóa luận được chia làm 3 chương:

Chương 1: Khái quát về Trung tâm Thông tin - Tư liệu và Thư viện Trường Đại học Vinh.

Chương 2: Thực trạng công tác bổ sung tài liệu tại Trung tâm Thông tin Tư liệu và Thư viện Trường Đại học Vinh.